

De Middenweg omstreeks 1935

T. de Jong

De Middenweg heette vroeger de Schoolstraat. Het pad langs de school was een zandpad. Bij de aanleg van de Oranjebuurt (Oranjesingel, Prinsesseweg, Koninginneweg) in de tweede helft van de dertiger jaren van de vorige eeuw werd het zandpad Schoolstraat, maar na de annexatie van de gemeente Hoogkerk door de Gemeente Groningen werd op 1 januari 1970 deze straat gewijzigd in Schouwstraat. De Middenweg was een belangrijke straat met veel bedrijven.

Op de hoek Zuiderweg/Middenweg noordzijde was de groentezaak van Oebel Postema (Zuiderweg 22). Het zijraam van de zaak was belangrijk. Daar was een vierkante bak, verdeeld in vakken, die vol lagen met snoepgoed. Daar kon je voor een hele of halve cent toffees, toverballen en veterdrop uitzoeken. Voor de zondagschool kreeg ik twee centen mee. Eén cent was bestemd voor 'het negertje van de zending', maar vaak werd dat maar de helft, want voor de andere helft werd salmiak gekocht, wel een theelepeltje vol in een zakje en dan met je natte vinger erin en maar slikken. De groentezaak werd overgenomen door schoonzoon Piet Punter, die begon te venten met paard en wagen, later met een auto.

Aan de overkant (Zuiderweg 21) begon Punter ook als eerste met patat en dergelijke. Bij hem kon je ijs met slagroom kopen.

Naast Postema zat bakker Jakob Bouwkamp (Middenweg 2), die naast een bakkerij ook een banketfabriek had. Hij maakte voor andere bakkers onder meer koek, beschuit en hardbrood. Wel honderd kisten met deze producten verzond hij per bodenkar.

Veel schooljongens deden bij hem inpakwerk. Naast bakker Bouwkamp woonden zijn ouders Pieter Bouwkamp (Middenweg 4). Dan kwam smid Jan IJzebrand Oostema (Middenweg 6), die tussen de huizen schepen bouwde. Ook maakte hij wc-emmers. Als dokter Polman met zijn auto weer eens een emmer stuk reed, dan kon je bij Oostema een nieuwe halen. De aanbouw van zijn huis was vroeger van hout. Hierin was vroeger de eerste kleuterschool van ons dorp gehuisvest. Ik ben daar als kleuter ook nog geweest.

Ter hoogte van het in 1930 gebouwde postkantoor van Kornelis Scherpbier (Middenweg 8) van de latere Schoolstraat was een hoogte, zeg maar zandrug, die een meter hoger lag dan de Middenweg. Als kind groeven we daar kuilen en speelden in het zand. Een zandpad liep vanaf hier naar het Hoendiep en langs het Hoendiep waren volkstuintjes. Bij de aanleg van de Oranjebuurt is deze hoogte afgegraven en werd hier de Schoolstraat aangelegd.

Hierna kwam de nu nog bestaande hoofdmeesterswoning (Middenweg 10), waar meester Sieuwke van Veen woonde. Van hem kregen we met Sint Martinus altijd een halve cent.

Na de school kwam het schoolplein en daarna het huis van de familie De Jong (Middenweg 14). Jan de Jong was timmerman en klussenman. Zijn vrouw dreef een galanteriewinkel onder de naam De Gunst. De winkel was superschoon. Voor klompen moest je door het hele huis. In de voorkamer van de woning woonde Bouke Westra, schoolmeester van de openbare lagere school. Het echtpaar De Jong had geen kinderen. Toen mevrouw De Jong een beroerte kreeg, betekende dit het einde van de winkel. Hierna kocht De Jong een woning aan de Prinsesseweg 6.

Jan de Jong was een kunstenaar. Hij maakte betonplaten met allerlei voorstellingen, zoals bloemen, de school, het gemeentehuis, de kerk en de molen van Wouthuis. Hij gebruikte daarvoor gekleurde steentjes en ook wel kapot servies. Ook maakte hij palen met sleuven met daarin betonplaten, waarmee zijn terrein werd afgezet. Achter in zijn tuin had hij op dezelfde manier een theehuisje gebouwd. Op ene foto bij dit artikel staat achter het raam een zuster van zijn vrouw te kijken. Een paar jaar na het overlijden van zijn vrouw hoorde hij, dat een eerdere liefde van hem ook alleen was. Hij ging naar haar toe in Harlingen op de Solex! Het klikte en ze trouwden om te gaan wonen aan de Prinsesseweg. Zij had een dochter, Sita genaamd, die in Zuid-Afrika woonde, maar elk jaar overkwam om haar ouders te verzorgen. Na het overlijden van Jan de Jong en van zijn vrouw enige jaren later werd Sita enig erfgenaam. Kennelijk was er veel spul in de winkel, want Sita deed niets anders dan inpakken. Met een Volkswa-

De heer en mevrouw De Jong voor het theehuisje. Achter het derde raam van links staat een zuster van mevrouw De Jong te kijken.

genbusje bracht ik alles naar het postkantoor om te worden verzonden naar Zuid-Afrika. Als laatste verkocht zij de woning en keerde terug naar huis, waarschijnlijk met veel geld. Naast de familie De Jong woonde Koert Koster (Middenweg 16). Palen door heel Hoogkerk waren met draden verbonden met een grote paal achter zijn huis. Hij verzorgde de radiodistributie, die van hem kon worden gehoord. Donderdags was er het verzoekprogramma *U vraagt en wij draaien*. Het programma begon altijd met een paar geestelijke platen. Na de oorlog verkocht hij alles aan de PTT, die de draden verving door kabels. De radio werd zo algemeen, dat de radiodistributie verdween.

Naast Koster woonde Jelle Jansen (Middenweg 18). Hij was smid op de strokartonfabriek De Halm. Zijn zoon Berend had een rijwielherstelplaats. Als er wat aan de fiets mankeerde in de oorlogstijd, dan kon je altijd bij hem terecht.

Daarna kwam de boerderij van Pieter Agema (Middenweg 20). Agema deed de boerderij, terwijl zijn vrouw een kruidenierswinkel dreef. Er was een hooiberg tussen vier palen met dak, dat al naar gelang de hoogte van de hooiberg omhoog en omlaag kon. De Gemeente kocht voor de bouw van de Oranje-

buurt zijn land, de schuren werden de opslagplaatsen voor brandstoffenhandel Giezen en de winkel werd eigendom van Jacob van Dijk.

Dan volgde het pand van bodiedienst Douwe van Zinderen (Middenweg 22), die ook reed voor Van Gend & Loos. Als laatste kwam het huis van Folkert Stuivenwold (Middenweg 24). Daarnaast was er alleen maar grasland, waar één keer per jaar kermis werd gehouden.

Op de hoek Zuiderweg/Middenweg zuidzijde was

het sigarenmagazijn annex de kapperszaak van Marten Ritsema (Zuiderweg 24). Hij overleed vrij jong, waarna Hendrik Amsing de zaak overnam. De kapperszaak werd door een IJzebrand Pleiter overgenomen en veel later daarna door Jan Boersema.

Naast Amsing was de inrit voor schilder Moes, die aan de Zuiderweg 26 woonde.

In het volgende pand was het sigarenmagazijn van Abraham Croes (Middenweg 1) gevestigd. Zijn buurvrouw was Trijntje Ettema (Middenweg 3), van beroep hoedenmodiste, die een etalage met dameshoeden had. In hetzelfde pand zat haar broer Piet Ettema, die kleermaker van beroep was.

Dan volgde een rij woningen (Middenweg 5-17), die het eigendom van Pieter Maans was. Maans was directeur van P.R. Roelfsema's

Jan de Jong en zijn vrouw Willemke Oudman voor hun huis aan de Middenweg 14. De foto dateert van 1953.

Oliefabrieken aan het Hoendiep. Deze woningen werden meestal ook bewoond door personeel van de oliefabriek.

In het laatste pand zat schoenmaker Roelof de Wit (Middenweg 19), die er ook een snoepwinkel op nahield. Dan kwam de Nieuwstraat. En hierna een dubbele woning, bewoond door Reint Smit (Middenweg 23) en Jurjen Melchior (Middenweg 25).

Dan volgde het Industrieplein, later E. Houwerzijplein genoemd.